

ПРО NAWA (НААО)

Національна агенція з питань академічного обміну – державна юридична особа, яка виконує завдання, засновані на Законі від 7 липня 2017 року про Національне агентство з питань академічного обміну. Місія Агенції полягає у підтримці академічної мобільності та міжнародному співробітництві для посилення потенціалу польської науки та вищої освіти. Завданням Агенції є проведення довгострокової політики щодо підтримки академічної мобільності та якісної інтернаціоналізації пропозиції польських університетів, у т.ч. через реалізацію програм, адресованих студентам та викладачам як з Польщі, так і з-за кордону. Контролює діяльність Агенції **міністр, відповідальний за вищу освіту та науку**. Детальна інформація про завдання та програми NAWA доступна на веб-сайті www.nawa.gov.pl

Програми NAWA, що охоплюють прибуття вчених, докторантів та студентів з-за кордону:

1. Програма ім. Улама

Перша програма була оголошена в січні 2019 року. В результаті відбору 61 іноземний вчений (з понад 350 кандидатів) отримав стипендії NAWA на наукові перебування в Польщі. Конкурс пропозицій на другу програму триває з 15 січня по 15 квітня 2020 року. Оголошення результатів заплановано на жовтень 2020 року, тоді як проєкти можуть розпочатися з січня 2021 року.

Програма дає змогу відвідувати Польщу як визнаним, так і перспективним іноземним вченим, що мають принаймні докторський ступінь, які зміцнюють науковий потенціал польських підрозділів та приєднуються до їх наукової діяльності, насамперед науково-дослідних проєктів та дидактики.

Перебування іноземних учених може тривати **від 6 до 24 місяців**. Заявником (індивідуально) є вчений з принаймні докторським ступенем, який не має польського громадянства. Приймаючими центрами можуть бути польські заклади системи вищої освіти та науки. **Триетапна змістовна оцінка заявок, що проводиться зовнішніми експертами, спрямована на вибір найкращих кандидатів на фінансування заявок.**

В межах Програмиможливі прибуття, які мають на меті:

- 1) проходження першого чи наступного післядокторського стажування;
- 2) проведення наукових досліджень, у тому числі у співпраці з польськими вченими чи дослідницькими групами;
- 3) отримання матеріалів для дослідження або наукових публікацій;
- 4) проведення занять у приймаючому центрі.

У заявці Заявник подає план наукового перебування, додає запрошення від польського приймаючого закладу, що підтверджує бажання прийняти його

на заявлений період, а також вказує безпосереднього керівника, відповідального за координацію запланованої наукової діяльності.

Програма передбачає **фінансування стипендії, яка покриває витрати на утримання Бенефіціара в розмірі 10000 злотих на місяць та надбавку на мобільність. Стипендія збільшується, якщо Стипендіата супроводжує чоловік / дружина (2000 злотих на місяць) або діти (1000 злотих на місяць). Допомога на мобільність складає одноразово 7000 злотих для стипендіата та 2 000 злотих на кожного члена сім'ї, коли він приїжджає з європейської країни, або 12 000 злотих та 5000 злотих відповідно для неєвропейських країн. Стипендія директора NAWA звільнена від податку на прибуток (пункт 39а статті 21 (1) Закону від 26 липня 1991 р. Про податок на доходи фізичних осіб (тобто, Журнал Законів за 2018 рік, п. 1509 із змінами). Документом, що підтверджує присудження стипендії, є рішення директора NAWA.**

Платежі будуть перераховані на банківський рахунок, відкритий Бенефіціаром у банку, що базується в Польщі.

У рамках фінансування стипендій тривалістю від 6 до 12 місяців виплати здійснюються наступним чином:

1) авансовий внесок – у розмірі 40% від загальної суми фінансування, перерахований на банківський рахунок Бенефіціара після підписання договору про стипендію та зазначення номера рахунку;

2) часткова оплата – у розмірі 40% від загальної суми фінансування, що перераховується протягом 14 днів з дня подання до NAWA підтвердження про прибуття Бенефіціара та щонайменше щомісячного періоду здійснення заходів;

3) балансовий платіж – до 20% від загальної суми фінансування, перерахований протягом 14 днів з дня затвердження підсумкового звіту.

У рамках фінансування стипендій тривалістю понад 12 місяців виплати здійснюються наступним чином:

1) авансовий внесок – у розмірі 20% від загальної суми фінансування, перерахований на банківський рахунок Бенефіціара після підписання договору про стипендію та зазначення номера рахунку;

2) частковий платіж I – у розмірі 20% від загальної суми фінансування, перерахований протягом 14 днів з дня подання до NAWA підтвердження про прибуття Бенефіціара та щонайменше щомісячного періоду здійснення заходів;

3) частковий платіж II – у розмірі 40% від загальної суми фінансування, перерахований протягом 14 днів з дня прийняття часткового звіту;

4) балансовий платіж – до 20% від загальної суми фінансування, перерахований протягом 14 днів з дати затвердження остаточного звіту NAWA.

Стипендіати першої програми ім. Улама повідомляють NAWA про труднощі, з якими стикаються під час подачі заяви на візу чи дозвіл на

проживання. У кількох випадках потрібно було змінити дату початку проєкту в польському науковому закладі через неможливість вчасно запуснути або закінчити процедуру оформлення візи. Найпоширеніші проблеми перераховані нижче:

- перевантаження системи реєстрації для відвідування консульства, складна система безпеки «Я не робот», **відсутність опції «віза для наукових досліджень»**
- неможливість відрізнити статус дослідника із ступенем доктора від статусу студента чи докторанта
- тривалі очікування в воєводських відомствах та тривалий процес оскарження у разі відмови у тимчасовому проживанні (що блокує можливість виїзду іноземців, які очікують рішення, на наукові конференції чи консультації щодо проєкту).

2. Програма ім. Цибульського

У другій половині 2020 року NAWA планує оголосити про програму ім. Наполеона Цибульського. У межах програми буде можливе запрошення на роботу в польських університетах іноземних учених із видатними науковими досягненнями. Програма пропонує співфінансування працевлаштування іноземного вченого та його проєктної групи на термін 36-48 місяців. Проєкти можуть мати науковий або дослідницько-дидактичний характер. Реалізація проєктів розпочнеться з 2021 року.

3. Особистий обмін студентами та науковцями в межах двостороннього співробітництва – пропозиція про прибуття

Пропозиція про прибуття в межах програми є **реалізацією міжнародних угод, міжвідомчих програм і двостороннього співробітництва та включає обмін студентами та дослідниками на основі цих угод**. Заходи реалізуються на основі ст. 2 абз. 3 п. 1 Закону від 7 липня 2017 року про Національну агенцію з питань академічного обміну (раніше питання обміну за двосторонніми угодами розглядало Бюро з питань академічного визнання та міжнародного обміну).

Пропозиція про прибуття поширюється на такі країни: Вірменія, Білорусь, Болгарія, Китай, Хорватія, Чехія, Єгипет, Франція, Греція, Ізраїль, Японія, Ємен, Казахстан, Корея, Північна Македонія, Мексика, Румунія, Сербія, Словаччина, Словенія, Швейцарія, Тайвань, Україна, Угорщина, В'єтнам, Італія.

Можливе розширення пропозиції про прибуття, якщо набудуть чинності подальші міжнародні угоди та програми співпраці або якщо розпочнеться двостороннє співробітництво з іншими країнами. У разі відмови країни-

партнера або Польщі від співпраці пропозиція про прибуття може бути відкликана, у тому числі після завершення оцінки заявок.

У межах Програми можливі прибуття з метою:

- 1) проходження стажування;
- 2) часткове навчання;
- 3) здобуття вищої освіти (I, Прівня, магістратури чи докторантури); навчанню може передувати підготовчий курс;
- 4) навчальний візит;
- 5) пошук матеріалів для наукової роботи;
- 6) проведення дидактичних занять у приймаючому закладі;
- 7) інші форми або форми наукової чи академічної діяльності, пов'язані з реалізацією навчання, докторської дисертації чи наукової роботи.

Перебування за програмою може тривати від 5 днів до 12 місяців у конкретному навчальному році – залежно від положень умови, за якою відбувається співпраця. Якщо міжнародна угода передбачає виплату стипендії приймаючою стороною, програма передбачає фінансування стипендії для покриття витрат на утримання Бенефіціара в польському академічному центрі. Якщо міжнародна угода передбачає виплату стипендії стороною, що направляє, виплата стипендії проводиться стороною, що направляє, у порядку та розмірі, передбаченими регламентом країни, що направляє.

Пропозиція в межах Програми, яка була оголошена у грудні 2019 року, поширюється на прибуття, які відбудуться у 2020/2021¹навчальному році. Пропозиція на 2019/20 є в процесі реалізації. Іноземці зобов'язані зареєструватися в системі, а договори із стипендіатами – Бенефіціарами програми – будуть підписані угоди–у тому числі в системі інформаційно-комунікаційних технологій NAWA.

Заявниками Програми можуть бути фізичні особи: наукові співробітники університету та студенти, причому необхідним є офіційне повідомлення Заявників від іноземної установи-партнера відповідно до діючої міжнародної угоди або двостороннього співробітництва. Установи-партнери приймають заявки в зазначені ним терміни.

У разі подання заявки на стажування, часткове навчання або навчальні візити, запрошення від приймаючого центру або підтвердження існуючої співпраці є необхідною умовою для отримання стипендії.

Бенефіціарам, які перебувають у Польщі на умовах стипендії приймаючої сторони, стипендія буде перераховуватися щомісяця через приймаючий заклад.

---

¹ Якщо положення даної умови передбачають прийом на повне навчання в Польщі, то тривалість Програми для Бенефіціара є регламентованою тривалістю його навчання. Навчанню може передувати річний підготовчий курс. Навчання або підготовчий курс повинні розпочатися у 2020/21 навчальному році.

Детальні умови фінансування будуть визначені в умові про стипендію, укладеній між Бенефіціаром та Агенцією.

Бенефіціар:	Щомісячна стипендія директора NAWA
Студенти навчання: <ul style="list-style-type: none"> першого ступеня, студенти I, II і III курсів цілісних магістерських навчальних програм 	1250 PLN
<ul style="list-style-type: none"> студенти другого ступеня навчання студенти IV і V курсів цілісних магістерських навчальних програм 	1500 PLN
<ul style="list-style-type: none"> студенти докторантських навчальних програм стажисти із ступенем магістра 	2200 PLN
<ul style="list-style-type: none"> аспіранти, які розпочали освіту в докторантурі після 1.10.2019 р. 	Ставка, визначена ст. 209 Закону про вищу освіту від 20 липня 2018 р.
<ul style="list-style-type: none"> особи з докторським ступенем 	3000 PLN

Для учасників підготовчого навчального курсу застосовуються такі тарифи:

<ul style="list-style-type: none"> Підготовчий курс до першого ступеня навчання та цілісного магістерського навчання 	1450 PLN
<ul style="list-style-type: none"> Підготовчий курс до другого ступеня навчання 	1700 PLN
<ul style="list-style-type: none"> Підготовчий курс до докторантури 	2400 PLN

Крім того, студенти, які навчаються за повними навчальними програмами в Польщі, мають право:

- у перший рік навчання перша стипендія збільшена на 500 злотих, щоб покрити витрати на влаштування в Польщі (стосується осіб, які не закінчили навчання на нижчому рівні в Польщі)
- на останньому році навчання остання стипендія збільшена на 500 злотих, щоб покрити витрати, пов'язані з підготовкою дипломної роботи.

Відповідно до програми, бенефіціари (учасники стажувань, навчання та часткового навчання) не мають права на будь-які пільги, крім зазначених вище.

Що стосується осіб, які проходять наукові стажування, то для отримання повної ставки стипендії за даний місяць бенефіціар повинен перебувати у приймаючому закладі не менше 15 календарних днів у цьому місяці. У випадку

перебування від 5 до 14 днів у даному місяці ви маєте право на половину ставки стипендії. У випадку перебування від 1 до 4 днів у даному місяці стипендія директора NAWA на цей місяць не сплачується. Це правило не поширюється на студентів, що навчаються за повними навчальними програмами, вони мають право на повну ставку стипендії за кожен розпочатий місяць навчання.

У разі перебування на термін коротший, ніж 15 днів, для осіб, що мають докторський ступінь, застосовується щоденна ставка, яка становить 350 злотих.

4. Програма «Літні курси польської мови та культури»

Метою Програми є навчання та пропагування польської мови та культури за кордоном, надаючи можливість іноземним студентам та викладачам польської мови як іноземної безкоштовно брати участь в організованих у Польщі три- та чотиритижневих курсах польської мови та культури. Програма адресована іноземцям з усього світу, які вивчають польську мову як іноземну, а також тим, хто тільки планує почати вивчати мову. Програма включає курси польської мови на рівнях A1-C2, лекції з польської історії та культури, поїздки, відвідування виставок, інтеграційні зустрічі та зустрічі з поляками.

Підписуючи договір з NAWA, Бенефіціари зобов'язуються фінансувати витрати на поїздки до та з Польщі. Згідно з угодою, іноземцям, які беруть участь у літніх курсах, надаються – крім мовних занять та культурної програми – розміщення та харчування, а також стипендія в розмірі 500 злотих (700 злотих для викладачів польської мови як іноземної в іноземних навчальних закладах).

5. Програма для студентів полоністики та польських студій POLONISTA

Метою програми є розповсюдження польської мови у світі та підтримка іноземців, які вивчають польську мову в зарубіжних навчальних закладах, завдяки можливості перебувати впродовж одного або двох семестрів в обраному навчальному закладі Польщі. Стипендіати NAWA, завдяки участі в програмі POLONISTA, можуть розвивати свої польські інтереси шляхом вдосконалення своїх знань з польської мови, участі в лекціях та заняттях відповідно до вибраних навчальних програм, проведення досліджень, реалізації наукових проєктів, збиранню матеріалів для наукових чи дипломних робіт, використання ресурсів університетських бібліотек та архівів. Мова навчання – польська.

Бенефіціари підписують умову про стипендію з NAWA на один або два семестри та отримують стипендію в розмірі 1 250 злотих на місяць (перший ступінь навчання) або 1500 злотих на місяць (другий ступінь навчання).

У 2020 році в рамках програми до Польщі навказані терміни зможуть приїжджати також науковці, які проводять полоністичні дослідження. У їхньому випадку стипендія ідентична ставкам, зазначеним у програмі Улама.

6. Програма для Полонії (польської громади) ім.генерала Владислава Андерса

Стипендіальна програма для Полонії ім. ген. Владислава Андерса реалізує принципи «Урядової програми співпраці з Полонією та поляками за кордоном на 2015-2020 роки». Програма створює можливість для молоді польського походження навчатися в Польщі та вдосконалювати свої знання польської мови та рівень кваліфікації у польських громадах за кордоном. Це сприяє просуванню Польщі як країни привабливих освітніх та наукових можливостей.

Програма пропонує стипендію, яка дає змогу навчатись польською мовою в університетах, які контролюються міністром вищої освіти та науки (крім філологічних спеціальностей, за винятком польської філології), у державних університетах, які контролюються міністром з питань охорони здоров'я (медичні спеціальності) та міністром у справах питань культури та охорони національної спадщини (мистецькі спеціальності).

Програма, реалізована NAWA стосовно університетів, підпорядкованих міністрові вищої освіти та науки, пропонує можливість пройти навчання за програмами першого ступеня, цілісного магістерського навчання та другого ступеня польською мовою з щомісячною стипендією NAWA протягом встановленого законом періоду навчання в Польщі. У разі навчання у державному університеті, Програма також передбачає звільнення від плати за навчання.

На участь у Програмі можуть подати заявку іноземці польського походження з усього світу, незалежно від місця проживання.

Навчання за програмами першого ступеня та цілісного магістерського навчання може передувати річний підготовчий курс до навчання у Польщі (також на умовах стипендії). Мета підготовчого курсу – поглибити знання польської мови та знання основних предметів, пов'язаних із ходом майбутніх занять.

7. Стипендіальна програма ім. Стефана Банаха

Стипендіальна програма ім. Стефана Банаха має на меті підтримати соціально-економічний розвиток країн, що розвиваються, в Європі та Центральній Азії шляхом підвищення рівня освіти та професійної кваліфікації громадян цих країн. Це спільна ініціатива Міністерства закордонних справ та Національної агенції з питань академічного обміну, що реалізується в рамках польської програми сприяння розвитку. Програма пропонує іноземцям стипендію, яка дозволяє їм перебування на стаціонарному навчання за програмою другого рівня в галузі інженерно-технічних, сільськогосподарських, а також точних та природничих наук в університетах, які керовані міністром вищої освіти та науки, у встановлений законом період навчання в Польщі. У державних університетах Програма також пропонує звільнення від плати за навчання.

Стипендіальна пропозиція адресована іноземцям – насамперед громадянам країн Східного партнерства: Вірменія, Азербайджану, Білорусі, Грузії, Молдови та України, а також країн Центральної Азії: Казахстану, Киргизстану, Таджикистану, Туркменістану та Узбекистану. Громадяни Західних Балкан: Албанії, Боснії та Герцеговини, Чорногорії, Косово, Північної Македонії та Сербії також можуть подавати заявки на стипендії.

Програма включає місячний мовно-адаптаційний курс зі стипендією або підготовчий курс зі стипендією, що передує навчанню в Польщі. Метою курсів є поглиблення знання польської мови і знання польської історії та культури, у разі підготовчого курсу – також знання основних предметів, пов'язаних із ходом майбутніх занять.

8. Стипендіальна програма ім. Ігнація Лукасевича(не стосується України)

Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza ma na celu wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego krajów rozwijających się (z wyłączeniem krajów Europy i Azji Centralnej) poprzez podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych obywateli tych państw. Jest on wspólną inicjatywą **Ministerstwa Spraw Zagranicznych** i Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej realizowaną w ramach programu polskiej pomocy rozwojowej.

Program oferuje cudzoziemcom **stypendium umożliwiające odbycie studiów II stopnia w trybie stacjonarnym w dziedzinie nauk: inżynieryjno-technicznych, rolniczych oraz ścisłych i przyrodniczych** w uczelniach nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w regulaminowym okresie kształcenia w Polsce. W uczelniach publicznych Program oferuje ponadto zwolnienie z opłat za kształcenie.

Oferta stypendialna skierowana jest do cudzoziemców – w pierwszej kolejności obywateli państw wskazanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych jako priorytetowe dla Programu tj.: Angoli, Etiopii, Filipin, Indii, Indonezji, Kenii, Kolumbii, Libanu, Meksyku, Mjanmy, Nigerii, Palestyny, Peru, RPA, Senegalu, Tanzanii, Ugandy, Wietnamu oraz do pozostałych krajów objętych Oficjalną Pomocą Rozwojową, z wyłączeniem krajów rozwijających się Europy i Azji Centralnej.

Program obejmuje obowiązkowy **kurs przygotowawczy ze stypendium**, poprzedzający studia w Polsce. Celem kursu jest nauka języka polskiego, przybliżenie kultury polskiej oraz wprowadzenie do przedmiotów kierunkowych związanych z tokiem przyszłych studiów.

9. Програма «Poland My First Choice»(не стосується України)

Program stypendialny Poland My First Choice ma na celu zachęcenie młodzieży z niżej wymienionych krajów do podejmowania studiów na najlepszych polskich uczelniach.

Program oferuje stypendium na odbycie **studiów II stopnia w trybie stacjonarnym w uczelniach publicznych i niepublicznych na wszystkich kierunkach prowadzonych przez jednostki o najwyższym poziomie naukowym** – posiadające kategorię A i A+ w ostatniej ocenie parametrycznej – podległe ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w regulaminowym okresie kształcenia w Polsce. Na uczelniach publicznych Program oferuje ponadto zwolnienie z opłat za kształcenie.

Oferta stypendialna skierowana jest do cudzoziemców – obywateli następujących krajów: Australii, Holandii, Nowej Zelandii, Austrii, Irlandii, Portugalii, Belgii, Islandii, Rumunii, Bułgarii, Izraela, Singapuru, Chorwacji, Japonii, Słowacji, Chile, Kanady, Słowenii, Cypru, Republiki Korei, Szwajcarii, Czech, Liechtensteinu, Szwecji, Danii, Litwy, Urugwaju, Estonii, Luksemburga, USA, Finlandii, Łotwy, Węgier, Francji, Malty, Włoch, Grecji, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Norwegii oraz do chińskich obywateli – mieszkańców Hongkongu, Makau, Tajwanu.

Program jest przewidziany do realizacji w ramach projektu pozakonkursowego NAWA, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, działanie 3.3 Umieędzynarodowienie polskiego szkolnictwa wyższego.

Розмір стипендій у студентських програмах (з 1 жовтня 2019 року)

Підготовчий курс				
Розмір стипендії на місяць (в злотих)/максимальна кількість стипендіальних місяців				
	Стипендіальна програма для Полонії ім. ген.В. Андерса	Стипендіальна програма ім. Стефана Банаха	Стипендіальна програма ім. Ігнація Лукасевича	Стипендіальна програма Poland My First Choice
I ступ.	1450/10	1550/12	не застосовується	не застосовується
цілісна магістерська програма	1450/10	1550/12	не застосовується	не застосовується
II ступ.	1700/10	1700/12	1700/12	не застосовується
Навчання в докторантурі	не застосовується	не застосовується	не застосовується	не застосовується

Навчання				
Розмір стипендії на місяць (в злотих)/максимальна кількість стипендіальних місяців				
I ступ.	1250/10	1350/12	не застосовується	не застосовується
цілісна магістерська програма	I-III курс навчання: 1250	1350/12	не застосовується	не застосовується
	IV-VI курс навчання: 1500			
II ступ.	1500/10	1500/12	1500/12	2000/12
III ступ. ²	2200/12	2400/12	2400/12	не застосовується

Контактною особою NAWA у справах іноземних науковців, які приїжджають до Польщі, є пані Магдалена Ковальчик, головний спеціаліст відділу програм для науковців, тел.: 22 3903572, email: magdalena.kowalczyk@nawa.gov.pl.

Контактна особа у справах студентів – пані Моніка Ткачик, керівник відділу студентських програм, тел. 22 3903568, email: monika.tkaczyk@nawa.gov.pl

²Увага: стосується осіб, які розпочали навчання в докторантурі до 2019 року.